NN 28/2022 (7.3.2022.), Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena žitarica

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

360

Na temelju članka 1. stavka 5., članka 14. stavka 2., članka 18. stavka 8., članka 19. stavka 3., članka 20. stavka 8., članka 21. stavka 9., članka 22. stavka 3., članka 23. stavka 6., članka 24. stavka 4., članka 25. stavka 4., članka 26. stavka 5., članka 27. stavka 7., članka 30. stavka 4., članka 31. stavka 8., članka 32. stavka 5., i članka 33. stavka 4. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (»Narodne novine« broj 110/21) te članka 38. stavka 3. Zakona o sustavu državne uprave (»Narodne novine«, broj 66/19) ministrica poljoprivrede, uz prethodnu suglasnost ministra gospodarstva i održivog razvoja i ministra vanjskih i europskih poslova, donosi

PRAVILNIK

O STAVLJANJU NA TRŽIŠTE SJEMENA ŽITARICA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se vrste žitarica čije se sjeme može certificirati i uvjeti certifikacije sjemena; kategorije sjemena pojedinih vrsta žitarica i uvjeti kojima moraju udovoljiti pojedine kategorije sjemena; uvjeti proizvodnje sjemena žitarica; uvjeti i postupak službenog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom za pojedine vrste bilja i njihove kategorije sjemena; program osposobljavanja i uvjeti za obavljanje nadzora; uvjeti koje moraju ispunjavati dobavljači poljoprivrednog sjemena; način i vrijeme prijave za nadzor; obrazac Izvješća; obrazac Uvjerenja o priznavanju sjemenskog usjeva; sadržaj i način vođenja evidencije o izdanim obrascima; sadržaj, oblik i način vođenja evidencije o masi preuzetoga naturalnog i dorađenog sjemena; uvjeti pripremanja mješavine sjemena i postupak službenog nadzora prilikom pripremanja mješavine sjemena; minimalni zahtjevi kvalitete sjemena; veličina partije sjemena za pojedinu vrstu bilja i njihove mješavine; nadzor rada uzorkivača; nadzor rada laboratorija; obrazac Zahtjeva za izdavanje certifikata o sjemenu; dokumentacija, sadržaj, oblik i način vođenja evidencije o izdanim certifikatima o sjemenu; način i uvjeti provođenja postkontrole za pojedine vrste bilja; način i uvjeti pakiranja, plombiranja i označavanja sjemena za pojedine vrste bilja i njihove kategorije sjemena; uvjeti stavljanja na tržište sjemena koje je tretirano sredstvima za zaštitu bilja; dokumenti koji prilikom uvoza moraju pratiti sjeme i/ili biti na pakiranju; uvjeti za uvoz i stavljanje na tržište sjemena u pogledu pakiranja, plombiranja i označavanja te način vođenja evidencije o uvezenim količinama sjemena.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeći akti Europske unije:

– Direktiva Vijeća 66/402/EEZ od 14. lipnja 1966. o stavljanju na tržište sjemena žitarica (SL L 125, 11. 7. 1966.) kako je posljednji put izmijenjena Provedbenom direktivom Komisije 2021/2171 od 7. prosinca 2021. o izmjeni Direktive Vijeća 66/402/EEZ u pogledu mase partije sjemena i mase uzorka sjemena vrste Avena nuda (SL L 438, 8. 12. 2021.)

– Provedbena Direktiva Komisije (EU) 2021/971 od 16. lipnja 2021. o izmjeni Priloga I. Direktivi Vijeća 66/401/EEZ o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Priloga I. Direktivi Vijeća 66/402/EEZ o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Priloga I. Direktivi Vijeća 2002/54/EZ o stavljanju na tržište sjemena repe, Priloga I. Direktivi Vijeća 2002/55/EZ o stavljanju na tržište sjemena povrća i Priloga I. Direktivi Vijeća 2002/57/EZ o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, u pogledu upotrebe biokemijskih i molekularnih tehnika (SL L 214, 17. 6. 2021.).

Članak 3.

(1) Izrazi koji se koriste u Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (»Narodne novine« broj 110/21) (u daljnjem tekstu: Zakon) koriste se i u ovom Pravilniku.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome Pravilniku, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 4.

(1) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se na proizvodnju sjemena žitarica namijenjenog stavljanju na tržište i stavljanje na tržište sjemena žitarica.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na sjeme žitarica namijenjeno izvozu u treće zemlje.

Članak 5.

U smislu ovoga Pravilnika pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

1. *Nadzor pod stručnom kontrolom* je dio službenog nadzora u proizvodnji poljoprivrednog reprodukcijskog materijala koji provode pravne ili fizičke osobe pod nadzorom Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (u daljnjem tekstu: Agencija).

2. *Žitarice* su biljke sljedećih vrsta namijenjene ratarskoj ili vrtlarskoj proizvodnji, izuzev proizvodnje za ukrasne namjene:

Avena nuda L.	golozrna zob
Avena sativa L. (uključuje *A. byzantina* K. Koch)	zob, crvena zob
Avena strigosa Schreb.	crna zob
Hordeum vulgare L.	ječam
Oryza sativa L.	riža
Phalaris canariensis L.	kanarska trava
Secale cereale L.	raž
Sorghum bicolor (L.) Moench subsp. bicolor	sirak
Sorghum bicolor (L.) Moench subsp. drummondii (Steud.) de Wet ex Davidse	sudanska trava
xTriticosecale Wittm. ex. A. Camus	pšenoraž,
Triticum aestivum L. subsp. aestivum	pšenica
Triticum turgidum L. subsp. durum (Desf.) van Slageren	durum (tvrda) pšenica
Triticum aestivum L. subsp. *spelta* (L). Thell.	pravi pir
Zea mays L. (partim)	kukuruz, osim šećerca i kokičara
Sorghum bicolor (L.) Moench subsp. *bicolor x Sorghum bicolor* (L.) Moench subsp. *drummondii* (Steud.) de Wet ex Davidse	Hibridi koji rezultiraju iz križanja vrsta *Sorghum bicolor* (L.) Moench subsp. *bicolor i Sorghum bicolor* (L.) Moench subsp. *drummondii* (Steud.) de Wet ex Davidse
Fagopyrum esculentum Moench	heljda
Panicum miliaceum L.	proso

U žitarice se svrstavaju i hibridi *Sorghum bicolor* (L) Moench X *Sorghum sudanense* (Piper) Stapf čije sjeme mora udovoljavati standardima navedenim za roditeljske vrste.

3. *Sorte, hibridi i samooplodne linije* kukuruza i *Sorghum* spp.:

a) *stranooplodna sorta* je zadovoljavajuće ujednačena i postojana sorta

b) *samooplodna linija* je zadovoljavajuće ujednačena i postojana linija dobivena samooplodnjom i odabirom kroz veći broj generacija ili drugom odgovarajućom tehnikom

c) *jednostruki hibrid* je prva generacija križanja koje je definirao oplemenjivač između dvije samooplodne linije

d) *dvostruki hibrid* je prva generacija križanja koje je definirao oplemenjivač između dva jednostruka hibrida

e) *trostruki hibrid* je prva generacija križanja koje je definirao oplemenjivač između samooplodne linije i jednostrukog hibrida

f) *sortno-linijski* ili *sortno-hibridni* (u daljnjem tekstu: top cross) je prva generacija križanja koje je definirao oplemenjivač između samooplodne linije ili jednostrukog hibrida i stranooplodne sorte

g) *međusortni hibrid* je prva generacija križanja koje je definirao oplemenjivač između dvije stranooplodne sorte

4. *Općeprihvaćena praksa* je opisani postupak koji dobavljač provodi pri održavanju sorte.

Članak 6.

(1) Na tržište se može staviti sjeme sljedećih žitarica kojima je u postupku certifikacije potvrđena kategorija:

– *predosnovno sjeme* zobi, ječma, riže, pšenice, raži, kanarske trave, pšenoraži, durum (tvrde) pšenice, pravog pira, heljde i prosa i drugih koje nije hibridno:

a) koje je proizvedeno pod odgovornošću oplemenjivača u skladu s općeprihvaćenom praksom za održavanje sorte

b) koje je namijenjeno za proizvodnju sjemena kategorije osnovno sjeme, certificirano sjeme, certificirano sjeme prve generacije ili certificirano sjeme druge generacije

c) koje udovoljava uvjetima za osnovno sjeme iz Dodatka 1. i 2. ovoga Pravilnika koji čine njegov sastavni dio (u daljnjem tekstu: Dodatak 1. i Dodatak 2.)

d) za koje je utvrđeno službenim nadzorom ili u slučaju uvjeta propisanih Dodatkom 2. ovoga pravilnika koji čine njegov sastavni dio (u daljnjem tekstu: Dodatak 2.) u službenom nadzoru ili nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz točke a), b) i c) ovoga podstavka.

– *osnovno sjeme* zobi, ječma, riže, kanarske trave, raži, pšenoraži, pšenice, durum (tvrde) pšenice, pravog pira, heljde, prosa i drugih koje nije hibridno za bilo koju od navedenih vrsta:

a) koje je proizvedeno pod odgovornošću oplemenjivača u skladu s općeprihvaćenom praksom za održavanje sorte

b) koje je namijenjeno za proizvodnju sjemena kategorije certificirano sjeme, certificirano sjeme prve generacije ili certificirano sjeme druge generacije

c) koje udovoljava uvjetima iz Dodatka 1. i 2. za osnovno sjeme i

d) za koje je utvrđeno službenim nadzorom ili u slučaju uvjeta propisanih Dodatkom 2. u službenom nadzoru ili nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz točke a), b) i c) ovoga podstavka.

– *osnovno sjeme* hibrida zobi, ječma, riže, raži, pšenice, durum (tvrde) pšenice, pravog pira i samooplodne pšenoraži je ono:

a) koje je namijenjeno za proizvodnju hibrida

b) koje udovoljava uvjetima iz Dodatka 1. i 2. za osnovno sjeme

c) za koje je utvrđeno službenim nadzorom ili u slučaju uvjeta propisanih Dodatkom 2. u službenom nadzoru ili nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz točke a) i b) ovoga podstavka.

– *osnovno sjeme* kukuruza i *Sorghum* spp.:

a) Osnovno sjeme stranooplodnih sorti je sjeme:

1. koje je proizvedeno pod odgovornošću oplemenjivača u skladu s općeprihvaćenom praksom za održavanje sorte

2. koje je namijenjeno proizvodnji sjemena takve sorte, kategorije »certificirano sjeme« ili top cross hibrida ili međusortnih hibrida

3. koje udovoljava uvjetima iz Dodatka 1. i 2. za osnovno sjeme i

4. za koje je utvrđeno službenim nadzorom ili u slučaju uvjeta propisanih Dodatkom 2. u službenom nadzoru ili nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz podtočke 1., 2. i 3. ove točke.

b) Osnovno sjeme samooplodnih linija je sjeme:

1. koje udovoljava uvjetima iz Dodatka 1. i 2. i

2. za koje je utvrđeno službenim nadzorom ili u slučaju uvjeta propisanih Dodatkom 2. u službenom nadzoru ili nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz podtočke 1. ove točke.

c) Osnovno sjeme jednostrukih hibrida je sjeme:

1. koje je namijenjeno za proizvodnju dvostrukih, trostrukih hibrida ili top cross hibrida

2. koje udovoljava uvjetima iz Dodatka 1. i 2. i

3. za koje je utvrđeno službenim nadzorom ili u slučaju uvjeta propisanih Dodatkom 2. u službenom nadzoru ili nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz točke 1. i 2. ove podtočke.

– *certificirano sjeme* kanarske trave koje nije hibrid, raž, sirak, sudanska trava i kukuruz te hibridi zobi, ječma, riže, pšenice, durum (tvrde) pšenice, pravog pira i samooplodne pšenoraži je sjeme:

a) koje je proizvedeno direktno od osnovnog sjemena ili, ako oplemenjivač tako zahtijeva, od sjemena generacije koja prethodi osnovnom sjemenu, a koje može ispuniti i za koje je u službenom nadzoru utvrđeno da udovoljava uvjetima propisanim u Dodatku 1. i 2. za osnovno sjeme

b) koje je namijenjeno za druge svrhe, a ne za daljnju proizvodnju sjemena žitarica

c) koje udovoljava zahtjevima iz Dodatka 1. i 2. za certificirano sjeme i

d) za koje je utvrđeno službenim nadzorom ili u nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz točke a), b) i c) ovoga podstavka.

– *certificirano sjeme prve generacije* zobi, ječma, riže, pšenoraži, pšenice, durum (tvrda) pšenice, pravog pira, heljde i prosa osim hibrida za bilo koju od navedenih vrsta je sjeme:

a) koje je proizvedeno direktno od osnovnog sjemena ili, ako oplemenjivač tako zahtijeva, od sjemena generacije koja prethodi osnovnom sjemenu, za koje je u službenom nadzoru utvrđeno da udovoljava uvjetima propisanim u Dodatku 1. i 2. za osnovno sjeme

b) koje je namijenjeno bilo za proizvodnju certificiranog sjemena druge generacije ili za druge svrhe, a ne za daljnju proizvodnju sjemena žitarica

c) koje udovoljava zahtjevima iz Dodatka 1. i 2. za certificirano sjeme prve generacije i

d) za koje je utvrđeno u službenom nadzoru ili nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz točke a), b) i c) ovoga podstavka.

– *certificirano sjeme druge generacije* zob, ječam, riža, pšenoraž, pšenica, durum (tvrda) pšenica, pravi pir, heljda i proso osim hibrida za bilo koju od navedenih vrsta je sjeme:

a) koje je proizvedeno direktno od osnovnog sjemena ili certificiranog sjemena prve generacije ili, ako oplemenjivač tako zahtjeva, od sjemena generacije koja prethodi osnovnom sjemenu, za koje je u službenom nadzoru utvrđeno da udovoljava uvjetima propisanim u Dodatku 1. i 2. za osnovno sjeme

b) koje je namijenjeno za druge svrhe, a ne za daljnju proizvodnju sjemena žitarica

c) koje udovoljava zahtjevima iz Dodatka 1. i 2. za certificirano sjeme druge generacije i

d) za koje je utvrđeno u službenom nadzoru ili u nadzoru pod stručnom kontrolom da udovoljava uvjetima iz točke a), b) i c) ovoga podstavka.

Članak 7.

(1) Sjeme mogu proizvoditi pravne i fizičke osobe koje su upisane u Upisnik iz članak 10. stavka 1. točke 1. Zakona (u daljnjem tekstu: Upisnik dobavljača sjemena) i registrirane za proizvodnju sjemena.

(2) Dobavljač sjemena registriran za proizvodnju sjemena vodi evidenciju o zasnovanoj proizvodnji za sjeme koje proizvodi.

(3) Ako je sjeme namijenjeno izvozu označava se certifikatom Organizacije za ekonomsku /gospodarsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD) ukoliko je službenim nadzorom utvrđeno da sjeme ispunjava sve uvjete.

(4) Dobavljač sjemena po zahtjevu Agencije dužan je dostaviti uzorak sjemena od svake partije (domaće proizvodnje i/ili uvoza) koju koristi za zasnivanje usjeva najkasnije do sjetve sjemenskog usjeva.

Članak 8.

(1) Službeni nadzor nad proizvodnjom sjemena provodi Agencija.

(2) Agencija provodi službeni nadzor nad sjemenskim usjevima prema međunarodno prihvaćenim metodama OECD-a koje su dostupne na mrežnim stranicama Agencije.

(3) Agencija može odobriti dobavljaču na vlastitoj proizvodnji provođenje nadzora nad utvrđivanjem uvjeta iz Dodataka 1. odnosno nadzora pod stručnom kontrolom za kategorije certificirano sjeme, certificirano sjeme prve generacije i certificirano sjeme druge generacije.

(4) Agencija je obvezna pregledati najmanje 5 % od ukupno prijavljenih površina nad kojima se provodi nadzor pod stručnom kontrolom.

(5) Agencija odobrava dobavljaču sjemena nadzor pod stručnom kontrolom u skladu sa stavkom 3. ovoga članka na vlastitoj proizvodnji ako ima zaposlenog djelatnika kao nadzornika za obavljanje poslova nadzora pod stručnom kontrolom, a koji:

a) je u radnom odnosu kod dobavljača na neodređeno vrijeme

b) je inženjer ili diplomirani inženjer agronomije/poljoprivrede odnosno prvostupnik agronomije/poljoprivrede ili magistar agronomske/poljoprivredne struke

c) nema privatni interes u svezi s provođenjem nadzora

d) ima dvogodišnje radno iskustvo u proizvodnji sjemena

e) je prošao provjeru znanja u Agenciji i stekao uvjerenje za obavljanje nadzora pod stručnom kontrolom

f) je dao pisanu izjavu da će provoditi nadzor po istim pravilima kao što se provodi službeni nadzor.

(6) Agencija priznaje rezultate nadzora pod stručnom kontrolom iz stavka 3. ovoga članka ako je:

1. dobavljaču odobren nadzor u skladu sa stavkom 3. ovoga članka;

2. sjemenski usjev koji se nadzire u skladu sa stavkom 4. ovoga članka proizveden iz sjemena koje je prošlo postkontrolu sa zadovoljavajućim rezultatom;

(7) U slučaju povrede pravila o nadzoru iz stavka 6. ovoga članka Agencija obustavlja certificiranje ispitivanog sjemena, osim ako se dokaže da takvo sjeme i dalje ispunjava sve propisane zahtjeve.

(8) U slučaju ponovljene povrede pravila o nadzoru prilikom provođenja nadzora pod stručnom kontrolom Agencija oduzima odobrenje za obavljanje nadzora pod stručnom kontrolom, privremeno ili trajno, nadzorniku za kojeg se utvrdi da je povredu počinio s namjerom ili iz nehaja.

Članak 9.

(1) Dobavljač sjemena podnosi prijavu za nadzor Agenciji u sljedećim rokovima:

– do 15. veljače za ozime žitarice

– do 1. travnja za jare žitarice

– do 20. svibnja za kukuruz i sirak

– do 15. srpnja za heljdu i proso.

(2) Prijava se podnosi na obrascu broj 1. koji se nalazi u Dodatku 6. ovoga Pravilnika koji čini njegov sastavni dio (u daljnjem tekstu: Dodatak 6.).

(3) Prijaviti se mogu i sjemenski usjevi koji se nalaze u zadnjoj godini ispitivanja, ali se uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva (u daljnjem tekstu: uvjerenje) izdaje samo za sortu koja je u međuvremenu priznata ili ima Rješenje na temelju Odluke Komisije 2004/842/EZ od 1. prosinca 2004. o provedbenim pravilima kojima države članice mogu odobriti stavljanje na tržište sjemena koje pripada sortama za koje je podnesen zahtjev za unos u nacionalni katalog sorata poljoprivrednih biljnih vrsta ili vrsta povrća (SL L 362, 9. 12. 2004.) (dalje u tekstu: Odluka Komisije 2004/842/EZ).

(4) Uz prijavu se prilaže:

– skica lokacije, table na kojoj je zasijan sjemenski usjev (potrebno je dostaviti identifikacijski broj (ID) ARKOD parcele i površinu table izraženu u m^2)

– Certifikat o sjemenu

– uvjerenje održivača sorte ili linije o autentičnosti sorte ili linije za proizvodnju osnovnog sjemena i linija

– podaci o proizvođaču koji proizvodi sjeme u ime i za račun podnositelja prijave, ako postoje.

Članak 10.

(1) Za svaku vrstu i kategoriju sjemena potrebno je obaviti određen broj pregleda u tijeku uzgoja sjemenskog usjeva odnosno poslije žetve kako je utvrđeno u Dodatku 1., a prema metodama navedenim u članku 8. stavku 2. ovoga Pravilnika.

(2) Nakon obavljenog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom sastavlja se zapisnik na obrascu 2 i/ili obrascu 3 iz Dodatka 6.

(3) Zapisnik se sastavlja posebno za svaku parcelu sjemenskog usjeva.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, s više parcela iste vrste, sorte i kategorije sjemenskog usjeva i istog dobavljača sjemena koje nisu udaljene više od 5 km jedna od druge, može se sastaviti jedan zajednički zapisnik ako se obaveznim pregledom utvrdi da su na tim parcelama svi bitni elementi nadzora iz Dodatka 1. potpuno identični.

(5) Nadzor se obavlja u prisutnosti stručne osobe dobavljača sjemena koji je prijavio sjemenski usjev za nadzor.

(6) Po obavljenom nadzoru pod stručnom kontrolom dobavljač je obavezan dostaviti Agenciji jedan primjerak zapisnika o obavljenom nadzoru.

(7) Nakon obavljenog službenog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom Agencija podnosi Ministarstvu Izvješće o obavljenom službenom nadzoru nad sjemenskim usjevima (u daljnjem tekstu: Izvješće).

Članak 11.

(1) Nakon obavljenih obveznih pregleda iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika i ako je utvrđeno da udovoljava uvjetima iz Dodatka 1. usjev će se priznati kao sjemenski, o čemu se izdaje uvjerenje iz članka 27. stavka 1. Zakona.

(2) Obrazac uvjerenja propisan je na Obrascu broj 4. u Dodatku 6.

(3) Agencija vodi evidenciju o izdanim uvjerenjima i certifikatima.

Članak 12.

(1) Dobavljač sjemena registriran za doradu vodi evidenciju o masi preuzetog naturalnog i dorađenog sjemena u skladu s Obrascem broj 5. koji se nalaze u Dodatku 6.

(2) Nadzor nad postupanjem sa sjemenom u fazama iz članka 21. stavka 1. Zakona obavlja se uvidom u evidencije i kontrolu stanja u objektima dobavljača.

Članak 13.

(1) Na temelju odobrenja Agencije sjeme žitarica može se staviti na tržište kao mješavina sjemena različitih vrsta, ako znanstvena ili tehnička znanja upućuju da su takve mješavine sjemena posebno učinkovite u sprječavanju širenja određenih štetnih organizama i ako komponente mješavine, prije miješanja, ispunjavaju uvjete za sjeme propisane ovim Pravilnikom.

(2) U cilju izdavanja odobrenja iz stavka 1. ovoga članka dobavljač sjemena prijavljuje Agenciji pripremu mješavine iz stavka 1. ovoga članka s podacima o namjeni mješavine uz koju prilaže znanstvene dokaze o učinkovitosti mješavine sjemena u sprječavanju širenja određenih štetnih organizama.

(3) Dobavljač sjemena registriran za doradu prilikom pripremanja mješavine vodi evidenciju o komponentama mješavine sjemena na Obrascu broj 5. u Dodatku 6.

(4) Agencija prije izdavanja Certifikata o sjemenu na pakiranju i Certifikata o sjemenu uz otpremnicu provodi službeni nadzor nad proizvodnjom mješavine, u kojem kontrolira identitet i ukupnu količinu svake komponente, i to najmanje kroz povremenu kontrolu procesa pakiranja, plombiranja, označavanja i procesa miješanja.